

ST-skrivning i obstetrik och gynekologi

Instruktioner för deltagande i teoretiskt kunskapsprov ingående i specialistexamen i Obstetrik & Gynekologi

Hjärtligt välkommen att delta i detta prov!

- **Flervalsfrågor:** Dessa frågor är inte gjorda med någon språklig baktanke att söka förvilla eller söka pröva tolkningsförmågan av svenska språket etc. De skall tolkas så rakt och okomplicerat som möjligt.

Läsbarheten i det skrivna måste ägnas särskild uppmärksamhet. Det icke odiskutabelt läsbara räknas som icke skrivet!

Skrivningstiden är max 4 timmar.

Det finns tre svarsalternativ till varje påstående:

- Rätt =**
dessa rutor ikryssas om man är rimligt säker på sitt svar
- Fel =**
- Vet ej =** denna ruta ikryssas om man faktiskt inte vet hur det förhåller sig. Det är alltid säkrast att använda denna ruta om man är osäker.

Varje skrivningsdokument märkes med en valfri personlig kod på framsidan. Skrivningen i sin helhet lägges i ett omärkt kuvert som förslutes. Dessa kuvert brytes centralt där samtliga skrivningar rättas.

För korrekt svar får man: +1 p

För felaktigt svar får man: -1 p

För "Vet ej"-svar får man: 0 p

Varje skrivningsdeltagare erhåller en sammanställning över samtliga uppnådda resultat relaterade till de använda koderna. Den som önskar göra anspråk på meriten att med godkänt resultat ha genomgått den teoretiska delen av specialistexamen kan med åberopande av sin använda kod (insändes i handskreven form) ge sig tillkänna hos examinationskommitténs ordförande, docent Inger Bryman, Kvinnokliniken, Sahlgrenska sjukhuset, 413 45 Göteborg.

- **Kortsvarsfrågor:** Här räknar man upp en serie fakta eller relevanta omständigheter utan några särskilda kringkommentarer. Korrekta, korta och distinkta svar poängsätts fördelaktigt.

Lycka till!

- **Essäfrågor:** Framställningen bör även här vara koncis, logiskt uppbyggd och rimligt uttömmande.

SFOG Examinationsnämnd gm Inger Bryman, ordförande

Specialistexamen i Obstetrik och Gynekologi VT 1996

Del 1. Teoretiskt kunskapsprov

Ämnesområde: Allmän gynekologi

Flervals- alternativt kortsvarsfrågor

1. Östrogen har en gynnsam effekt på skelettet. Följande tillskott till en postmenopausal kvinna anses tillräcklig från osteoporos-synpunkt

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Tablett Progynon (estradiolvalerat) 2 mg/dag	☐	☐	☐
b/ Tablett Ovosterin (estriol) 2 mg/dag	☐	☐	☐
c/ Tablett Premarina (konjugerade östrogener) 0,625 mg/dag	☐	☐	☐
d/ Vag. Dienoestrol 0,5 mg 2 ggr per vecka	☐	☐	☐
e/ Plåster Estraderm (estradiol) 50 ug/24 tim	☐	☐	☐

2. Möjliga symptomrelaterade diagnoser hos en 60-årig kvinna med tilltagande urinträngningar

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ UVI	☐	☐	☐
b/ Östrogenbetingad slemhinneatrofi	☐	☐	☐
c/ Hypothyreos	☐	☐	☐
d/ Osteopeni	☐	☐	☐
e/ Ovarialcancer	☐	☐	☐

3. En kvinna opererades för ansträngningsinkontinens och fick då också en suprapubisk kateter. Denna stängdes på 2: dagen postoperativt, men hon kunde då inte tömma blåsan. Man har gjort flera försök men en vecka efter ingreppet har hon fortfarande 300 ml residualurin. Vad göra?

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Ta bort den suprapub. katetern och sätta en k.a.d.	☐	☐	☐
b/ Låta den suprapub. katetern vara öppen några dagar och sedan försöka igen.	☐	☐	☐
c/ Ta bort den suprapub. katetern och lära henne RIK (ren intermitterande kateterisering).	☐	☐	☐
d/ Reoperera och ta bort suturerna.	☐	☐	☐
e/ Ta bort den suprapub. katetern, låta henne gå hem och instruera distriktssköterskan att tappa henne 2 ggr dagligen.	☐	☐	☐

4. Beskriv hur en dermoidcysta (= benigt teratom) vanligen ter sig på ultraljud.

5. Följande organismer kan upptäckas vid mikroskopering av vaginalt smear.

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Candida albicans	☐	☐	☐
b/ Actinomyces israelii	☐	☐	☐
c/ Herpes simplex	☐	☐	☐
d/ Trichomonas vaginalis	☐	☐	☐
e/ Humant papilloma virus	☐	☐	☐

6. Adenomyos

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Har sitt ursprung från Müllerska gångarna	☐	☐	☐
b/ Kan maligniseras till adenocarcinom	☐	☐	☐
c/ Är associerat med förekomst av endometriehyperplasi	☐	☐	☐
d/ Är associerat med en högre incidens av endometrios	☐	☐	☐
e/ Har samband med sarcomatös transformering	☐	☐	☐

7. Följande påstående avseende kolposkopiska fynd gäller:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Mosaikmönster med skarp avgränsning kan tyda på en CIN-förändring	☐	☐	☐
b/ Punktering med skarp avgränsning kan tyda på CIN-förändringar	☐	☐	☐
c/ Condylomförändringar kännetecknas av ett oregelbundet veckat ytepitel	☐	☐	☐
d/ Invasiv cancer karakteriseras av atypisk kärlbildning	☐	☐	☐
e/ Det vita epitelet som framkommer vid ättiksyrepensling hos unga patienter är vanligtvis en skivepitelmetaplasi	☐	☐	☐

8. Kronisk Vulvadystrofi. Vad döljer sig bakom detta samlingsbegrepp? Diagnostik, terapi.

ESSÄFRÅGA Allmän gynekologi 1

Ovariala borderlinetumörer. Diskutera patologisk-anatomisk bild. Förekomst, behandling och prognos.

ESSÄFRÅGA Allmän gynekologi 2

Begreppet osteoporos har alltmera aktualiserats. Ge synpunkter på riskfaktorer och behandling.

Ämnesområde: Obstetrik

1. Diagnosen preeclampsia hos en patient i graviditetsvecka 36+ med blodtryck 160/100 stöds av

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ S-urat 150 mmol/l	☐	☐	☐
b/ Proteinuri 3 g/ dygn	☐	☐	☐
c/ Avplanande symfys-fundusmått	☐	☐	☐
d/ Epigastralgi	☐	☐	☐
e/ Patienten är IV-para	☐	☐	☐

2. Tvillinggraviditeter uppvisar en ökad frekvens av följande komplikationer

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Placentaavlossning	☐	☐	☐
b/ Placentaretention	☐	☐	☐
c/ Preeclampsia	☐	☐	☐
d/ Oligohydramnios	☐	☐	☐
e/ Postpartumblödning	☐	☐	☐

3. Vid koagulationsdefekter inom obstetrik

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Har fibrinolytiska produkter en koagulerande effekt	☐	☐	☐
b/ Är tromboplastinbrist vanlig	☐	☐	☐
c/ Är tömning av uterus viktig	☐	☐	☐
d/ Har färskt helblod direkt terapeutisk effekt	☐	☐	☐
e/ Är trombocytvärdet lågt	☐	☐	☐

4. Hos tillväxthämmade nyfödda är risken ökad för:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Idiopatisk respiratorisk distress	☐	☐	☐
b/ Lungblödning	☐	☐	☐
c/ Mekoniumaspiration	☐	☐	☐
d/ Hypoglykemi	☐	☐	☐
e/ Sepsis	☐	☐	☐

5. En patient med för tidig vattenavgång i vecka 31+2, som inte är i värkarbete skall

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Få profylaktisk antibiotikabehandling	☐	☐	☐
b/ Få betamethason (Cortison)	☐	☐	☐
c/ Få tokolytisk behandling om värkar uppkommer	☐	☐	☐
d/ Odling från vagina bör företagas	☐	☐	☐
e/ Bör inte vaginalpalperas	☐	☐	☐

6. Följande påståenden om ultraljudsundersökningar är sanna:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ BPD- mätning korrelerar till fostrets ålder ± 1 vecka från 12.e till 32:a graviditetsveckan.	☐	☐	☐
b/ Bukomfång korrelerar bättre till fostervikt än BPD	☐	☐	☐
c/ Kvoten huvudomfång/ bukomfång är minskad hos makrosomala foster	☐	☐	☐
d/ Fyndet av en placenta som vid rutinultraljud i graviditetsvecka 17-20 täcker inre modermunnen indicerar förlossning medelst sectio	☐	☐	☐
e/ Duodenalatri är associerat med "triple bubble"	☐	☐	☐

7. Beträffande förlossningsinduktion gäller:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Cervixmognad saknar betydelse för induktionsutfallet	☐	☐	☐
b/ PGE2 gel för enbart utmognad ska ges intracervikalt	☐	☐	☐
c/ Oxytocin kan ges 1 timme efter applikation av PGE2 gel	☐	☐	☐
d/ Vid moget cervixstatus kan amniotomiräcka för induktion	☐	☐	☐

8. Under graviditet gäller att:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Glukosuri är ett säkert tecken på graviditetsdiabetes	☐	☐	☐
b/ Grupp B streptococker som fynd vid vaginalodling ska alltid antibiotikabehandlas	☐	☐	☐
c/ Fostrets halveringstid beträffande CoHb är betydligt längre än hos modern	☐	☐	☐
d/ Man bör alltid göra en amniocentes på en 40-årig förstföderska	☐	☐	☐

ESSÄFRÅGA Obstetrik 1

Tillväxtkurva Engström et al (1971) bygger på vikter hos födda barn medan Mársal et al (1995) framställt kurvan efter intrauterina viktskattningar. Den förra kurvan har S- form med avflackning runt v 32 och efter BPD. Vad beror detta på? (Kurvor bifogas)

ESSÄFRÅGA 2

Rita in i bifogade partogram (bifogas i 3 ex)

- a/ förloppet vid en typisk ingångsdisproportion och normalt värkarbete
- b/ " " " " primär värksvaghhet
- c/ " " " " sekundär värksvaghhet

Kommentera varje partogram.

Ämnesområde: Reproduktionsmedicin

1. P-piller skyddar mot

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Bröstcancer	☐	☐	☐
b/ Ovarialcancer	☐	☐	☐
c/ Endometriosis	☐	☐	☐
d/ Salpingit	☐	☐	☐
e/ Cellförändringar i cervix	☐	☐	☐

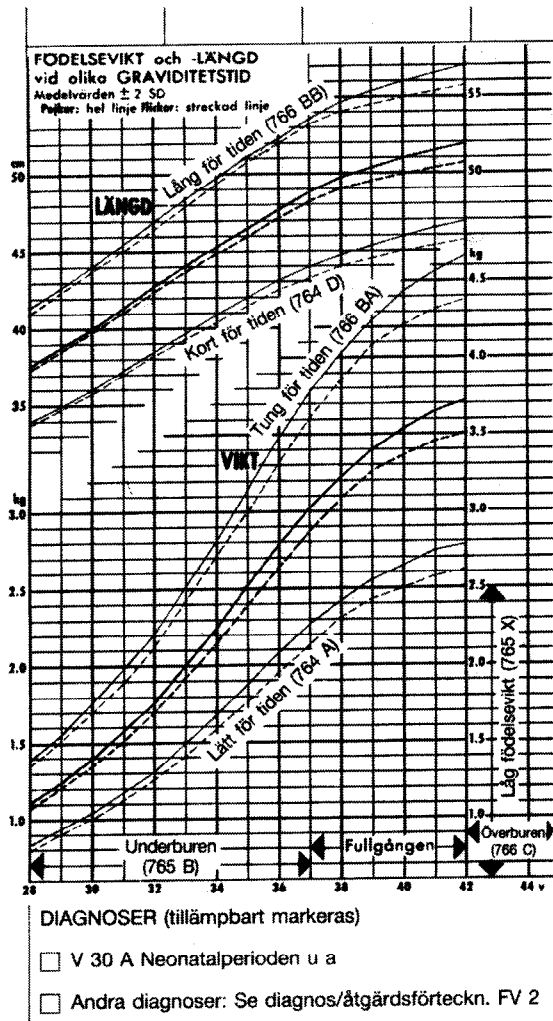
2. Prolaktin

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Produceras i hypofysens framlob	☐	☐	☐
b/ Serumnivåerna stiger under graviditet	☐	☐	☐
c/ TSH ökar prolaktinnivån	☐	☐	☐
d/ Serumnivåerna stiger efter hypofysstjälkskada	☐	☐	☐
e/ Serumnivåerna sjunker hos patienter som intar Haldol	☐	☐	☐

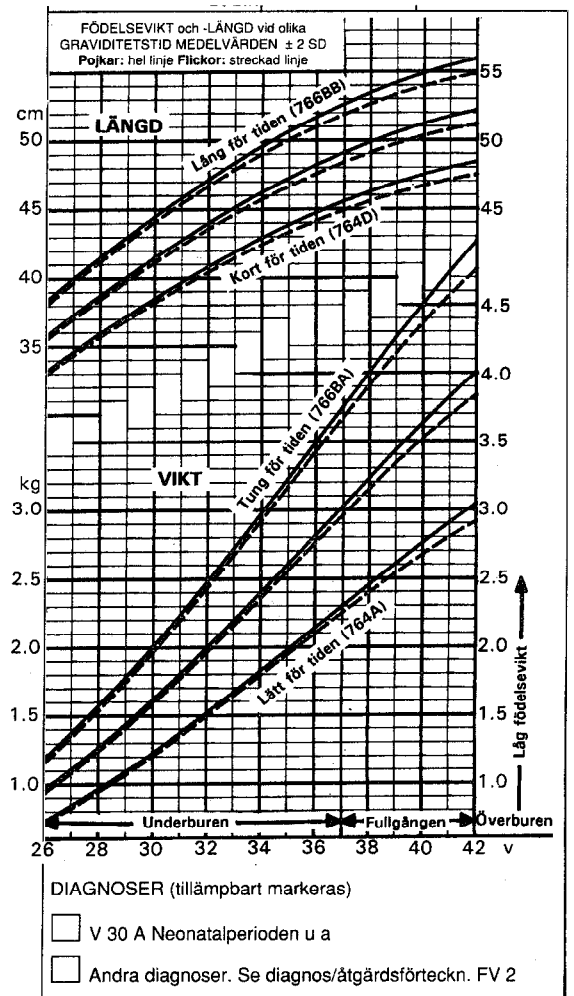
3. Downs syndrom

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ De flesta har en extra kromosom nr 21	☐	☐	☐
b/ Trisomi är vanligen orsakad av nondisjunction under meiosen	☐	☐	☐
c/ För 40-åriga kvinnor är risken att föda ett barn med Downs syndrom 1:100 aldrig föda ett normalt barn	☐	☐	☐
e/ En man med Downs syndrom kan aldrig få ett normalt barn	☐	☐	☐

Tillväxtkurvor

Enl Engström Karlberg, Olsson et al 1971

Enl Marsal et al 1995

4. Spermatozoer

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Innehåller 23 kromosomer	☐	☐	☐
b/ Produceras i större omfattning om testikel-temperaturen stiger	☐	☐	☐
c/ Behöver testosteron för normal utveckling	☐	☐	☐
d/ Behöver FSH för normalutveckling	☐	☐	☐
e/ Utvecklas från spermatogonier på ungefär 20 dagar	☐	☐	☐

5. Vilka behandlingsmöjligheter finns idag för män med azoospermi och graviditetsönskan? (Kortsvar)

6. Följande påståenden angående endometrios är riktiga:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Endometrios förekommer hos 3/4 av alla fertila asymptomatiska kvinnor	☐	☐	☐
b/ Endometrios grad I i kombination med infertilitet skall alltid behandlas	☐	☐	☐
c/ Utbredning av endometriosförändringar är alltid korrelerad till grad av smärta	☐	☐	☐
d/ Kan behandlas med GnRH-analog medöstrogentillägg	☐	☐	☐

7. Vid polycystiskt ovariesyndrom (PCO) gäller att:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ mer än hälften av PCO-kvinnor är överviktiga	☐	☐	☐
b/ tillståndet är familjärt förekommande	☐	☐	☐
c/ utesluts genom normalt serum-LH	☐	☐	☐
d/ ett typiskt ultraljudsfynd föreligger	☐	☐	☐

ESSÄFRÅGA Reproduktionsmedicin 1

Hirsutism. Orsaker, utredning, handläggning/behandling?

ESSÄFRÅGA Reproduktionsmedicin 2

Ovariellt överstimuleringsyndrom (OHSS). Orsaker, patofysiologi, handläggning/behandling?

Ämnesområde: Allmänt

1. Följande metabola förändringar inträder de närmaste åren efter naturlig menopaus

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Plasma-testosteronnivåerna sjunker	☐	☐	☐
b/ Plasma-calciumnivåerna sjunker	☐	☐	☐
c/ Plasma-LH-nivåerna sjunker	☐	☐	☐
d/ Plasma-androstendionnivåerna sjunker	☐	☐	☐
e/ Plasma-kolesterolnivåerna sjunker	☐	☐	☐

2. Följande gäller för HIV:

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ HIV är ett s k RNA-retrovirus	☐	☐	☐
b/ Virus passerar alltid över från moder till foster	☐	☐	☐
c/ Ökar risken för cervikal intraepitelial neoplas (CIN)	☐	☐	☐
d/ Orsakar sänkning av antalet CD4-lymfocyter hos gravida kvinnor	☐	☐	☐
e/ HIV-infektion utgör kontraindikation för amning	☐	☐	☐

3. Betamimetika kan vid tokolytisk behandling vara förenade med

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Hyperglykemi	☐	☐	☐
b/ Hypertoni	☐	☐	☐
c/ Feber	☐	☐	☐
d/ Lungödem	☐	☐	☐
e/ Njursvikt	☐	☐	☐

4. Fosterstadiet kan indelas i tre olika perioder - vilka och under vilka graviditetsveckor?

5. Ange den vanligaste orsaken till spontan abort.

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Progesteronbrist	☐	☐	☐
b/ Kromosomavvikelse	☐	☐	☐
c/ Glykogenbrist i endometriet	☐	☐	☐
d/ Uterusmyom	☐	☐	☐
e/ Retroflekterad uterus	☐	☐	☐

6. Ett positivt progesterontest ger följande information.

	Rätt	Fel	Vet ej	P
a/ Patienten har fungerande endometrium	☐	☐	☐
b/ Patienten har produktion av FSH	☐	☐	☐
c/ Patienten har produktion av östrogen	☐	☐	☐
d/ Patienten har produktion av progesteron	☐	☐	☐
e/ Patienten har produktion av GnRH	☐	☐	☐

ESSÄFRÅGA Allmänt 1

Redogör för begreppen sensitivitet, specificitet och prediktivt värde. Diskutera hur det prediktiva värdet förhåller sig i en screeningundersökning av en vanlig respektive ovanlig sjukdom.

ESSÄFRÅGA Allmänt 2

Beskriv i detalj de hemodynamiska förändringar som inträffar under normal graviditet, vid vaginal förlossning och postpartum. Du bör redogöra för blodvolym, hjärtminutvolym, hjärtfrekvens och blodtryck.